

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Osmijazyčný slovník ze 16. století (rok vydání 1586) a analýza jeho slovní zásoby z hlediska tematického

Autorka práce: Vladimíra Ptáčková, studentka Pedagogické fakulty UK v Praze

Vedoucí práce: PaedDr. Dagmar Švermová

Termín odevzdání práce: 25. 11. 2010

Diplomová práce Vladimíry Ptáčkové se zabývá rozborem osmijazyčného slovníku z 16. století, který je uložen ve sbírkách Pedagogického muzea J. A. Komenského v Praze (podsbíрка Knihy, inv. č. 07 1). Analýza slovní zásoby slovníku měla napomoci přesnějšimu určení původu slovníku, neboť tento nemá titulní list a ani v předmluvě nejsou uvedeny bližší údaje o místě vydání, nakladateli, tiskaři, atd.

V teoretické části V. Ptáčková rozebírá vývoj slovníků a konverzačních příruček, a to zejména českých, ze zahraničních pak dílo Ambrosia Calepina, které mohlo být inspirací pro autora slovníku. Historickou vsuvku pak představuje popis každodenního života v Evropě 16. století. V této části se autorka nevyvarovala několika chyb. Předně v části věnované pracím Jana Amose Komenského přejala tvrzení Petra Voita, že učebnice Janua linguarum reserata byla vydána v r. 1631 na čtyřech místech. Přitom základní komeniologická příručka Jana Kumpery (Jan Amos Komenský. Poutník na rozhraní věků. Ostrava 1992) uvádí pouze dvě místa, kde v tomto Janua vyšla (Leszno a Londýn, zde bez uvedení Komenského jako autora). Mezi dalšími autory slovníků, kteří byli českého původu, uvádí autorka i Karla Hynka Tháma (na str. 20 jej dokonce překřtila na „Cháma“), ačkoliv rejstřík autorit Národní knihovny ČR jej registruje pod jménem Karel Ignác Thám a tuto variantu jeho jména nese i titulní list zmiňovaného slovníku. Velké nepřesnosti se dopustila i v citaci Encyklopedie knihy Petra Voita: v seznamu literatury uvádí, že použila vydání této příručky z r. 2008, avšak v textu na více místech soustavně cituje Voitovu práci z r. 1998, kterou však neuvádí v literatuře. Vzhledem k okolnosti, že se mi nepodařilo dohledat žádnou práci Petra Voita z r. 1998, předpokládám, že se jedná o překlep. V tomto úvodu je patrná závislost na jednom informačním zdroji, a sice Encyklopedii knihy. Stejná závislost je patrná i v kapitole o každodenním životě v Evropě 16. století (Kultura a každodenní život v raném novověku Richarda van Dülmena).

Praktickou část zahajuje fyzický popis slovníku, následuje překlad konverzační příručky a slovníku. Součástí fyzického popisu by mělo být rovněž inventární číslo, pod kterým je slovník uložen ve sbírkách Pedagogického muzea J. A. Komenského v Praze (to autorka neuvádí ani v seznamu pramenů). Rovněž není zmíněn nálezný filigrán papíru, na kterém je slovník vytištěn, a jehož přiřazení k určité papírně by výrazně zjednodušilo identifikaci místa výroby slovníku.

Stěžejní část celé práce tvoří překlad konverzační příručky a slovníku. Vzhledem k okolnosti, že autorka překládala text napsaný v 16. století a čitelnost textu není úplně ideální (velmi malá písmena, možné chyby v sazbě), je nutné ocenit úsilí, které překladu věnovala. Jak sama autorka uvádí, nebylo možné překládat pouze část v jednom národním jazyku, ale v nejasných místech si musela pomáhat i několika dalšími jazyky. Samotnému překladu konverzační příručky a slovníku, stejně jako jejich rozboru lze vytknout snad jen drobné stylistické nedostatky (např. „Neslyšel jste nic říkat o tom, že by francouzský král prohrál bitvu se Španělskem?“, s. 38 nebo „byl by [kůň] příliš horký“, s. 44-45).

Je škoda, že v závěru práce autorka odpovídá pouze otázku okruhu uživatelů slovníku, které správně hledá v obchodnících, cestovatelích, dvořanech a lidech táhnoucích s válkou, a nepokusila se reálie konverzační příručky využít k upřesnění místa původu slovníku.

Závěr: Předloženou diplomovou práci lze hodnotit pozitivně. Praktická část, tj. překlad konverzační příručky a slovníku a analýza slovní zásoby z tematického hlediska je velmi přínosná pro další bádání. Nesporné kvality práce však snižují poměrně četné gramatické chyby (chybějící čárky v souvětí, hrubky ve shodě podmětu s přísudkem) a přílišná závislost historických exkurzů v teoretické části na malém množství informačních zdrojů. Přesto se domnívám, že praktická část práce by měla být publikována v odborných kruzích, např. na konferenci „Problematika historických a vzácných knižních fondů“, kterou každý rok pořádá Vědecká knihovna v Olomouci. **Práci doporučuji k obhajobě.**

V Praze dne 21. 12. 2010

Mgr. Magdaléna Šustová